

BÁCSMEGYEI FÜGGETLENSÉG

AZ ALFÖLDI, A BACS-BODROG VÁRMEGYEI ÉS A ZOMBORI FÜGGETLENSÉGI ÉS 48-AS PÁRT HIVATALOS KÖZLÖNYE.

ELŐFIZETÉSI ÁR: Egész évre 10 kor., félévre 5 kor., negyedévre 3 kor. — Néptanítók részére: Egész évre 8 kor., félévre 4 kor. — Egyes szám ára 10 fillér.
Megjelenik: vasárnap és csütörtökön.

Felelős szerkesztő:

Dr. MAYER NÁNDOR.

Laptalajdonos a „Zombori Függetlenségi Párt.”

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Erzsébet-körút 13. sz. hová a lapot illető közlemények és az előfizetések küldendők. — Kéziratokat a szerkesztőség nem ad vissza.
Szerkesztőség és kiadóhivatal telefonszáma: 76.

Valami a „reál” politikáról.

Zombor, január 12.

A „Bács megyei Függetlenség” legutóbbi vezércikkének igen tisztelt írója azt a kérdést veti föl, vajjon a Justh-párt „reál”-politikát folytasson, vagy a negáció terén maradjon-e?

Én azt hiszem, nem az a kérdés, sőt olyan kérdés soha nem is volt, hogy a Justh-párt a negáció meddő politikáját kövesse-e? Nekem arról van tudomásom, hogy épen azért történt meg a pártszakadás, mert a Justh vezérlete alatti képviselők azzal a csakugyan meddő politikával, amit Kossuth Ferenc s táborá hirdet, — hogy mi most csak az önálló bankhoz való jogunkat hirdessük, csak az elvet tartjuk fenn, annak az érvényesítését azonban hagyjuk másorra, arra a soha be nem következő időre, amikor abba a bécsi is szívesen és önként beleegyeznek — egyetérteni nem tudtak és nem akartak, hanem gazdasági önállóságunk tényleges és valóságos életbeléptetéséhez, tehát a lehető legrealisabb politikához ragaszkodnak.

Ha pedig aggályaink vannak az iránt, hogy ez a cél elérhető-e, akkor ne a kishitűségben, ne a bécsi és 67-es jóbarátaink fenyegetéseiben keressünk e kérdésre választ, hanem a tényekben, melyek logikája — hála Istennek — mégis csak erősebb, mint ellenségeink telhetetlen dühe.

Tény pedig elsősorban öfelségének, apostoli királyunknak az az ismételt és ismételt tett kijelentése, hogy ő a válságot csak alkotmányos uton akarja megoldani, csak alkotmányosan akar uralkodni.

Üssük fel a törvénykönyvet s olvassuk el, hogy a gazdasági kiegyezésre vonatkozó nem egy, hanem összes törvényeink fentartják, biztosítják a nemzetnek arra való jogát, hogy az önálló bankot és az önálló vámterületet életbeléptethesse. Ezeket a törvényeket ő felsége a koronás király szentesítette és senkinek nincs jobban a lelkébe vésve, mint ő felségének, a koronázási eskü azon tartalma, hogy a törvényeket mind önmaga megtartani, mind mások által megtartatni fogja. És ennek folytán senkinek a világon nem lehet kétsége az iránt, hogy nem a királyon mulik, hanem egyedül a nemzet, ha törvényben biztosított jogával nem él, hanem — a király aggályai folytán — lemond arról és nem ragaszkodik ahhoz.

Ne felejtjük el, hogy épen a törvénynek ezen rendelkezése folytán öfel-

sége a király minden alkalommal azt hangoztatta, hogy ő a nemzetnek az önálló gazdasági berendezkedésre való jogát elismeri, csak nem tartja időszerűnek, hogy most éljen e joggal s azért ez idő szerint nem szentesíthetné az ilyen tartalmu törvényjavaslatokat.

De ne felejtjük különösen azt, hogy öfelségének ez a feltételes vonakodása is csak legújabb keletű, mert már báró Fehérváry alatt és később a Wekerle-kormány uralomra jutása idején királyi szavával arról biztosította kormányát és a parlamentet, hogy „szívesen veendi az önálló gazdasági berendezkedésre vonatkozó törvényjavaslatok előterjesztését.”

Tudja minden elfogulatlan ember, hogy annak a hátrányos változásnak, melyen öfelségének ezen, állandónak látszó véleménye a legutóbbi időben keresztül ment, három oka van: az első a túlhatalomra jutott keresztény szociálistáknak féktelen, egyenesen a magyarság teljes megsemmisítésére törekvő gyűlölete, — a másik Wekerle kétszínű politikája, aki éveken keresztül hétről-hétre azt bizonyította öfelsége előtt, hogy az önálló bank és az önálló vámterület mennyire káros, mennyire veszedelmes az országra, itthon pedig a függetlenségi pártot, amelynek kegyelméből ült a miniszterelnöki székben, megnyugtatta az iránt, hogy önrendelkezési jogunk gyakorlásának semmi akadálya nincs; — végül harmadik és legfőbb oka az öfelsége véleményében legutóbb történt hátrányos változásnak: Kossuth Ferenc ingadozása és erélytelensége.

Álljunk meg e pontnál egy percre.

Gróf Andrásynak voltak katonai követelései, Kossuth az önálló bankot követelte. Gróf Andrassy háta mögött az alkotmánypárt állott, egy törpe kisebbség, 70—80 ember; Kossuth Ferenc a képviselőház abszolút többségének, a függetlenségi pártnak volt a vezére, de ezenkívül még az iránt sem volt semmi kétsége, hogy az önálló bank kérdésében a pártonkívülieknek, sőt az alkotmány- és néppártiaknak is egy része nyíltan vele fog tartani, más része pedig — választóira való tekintettel — legalább is a szavazástól tartózkodni. — Végül: Andrassy katonai követelései a király felségjogait érintették s ha az ujoncmegajánlás feltételeinek megállapíthatása erős fegyvert adott is a nemzet kezébe, de viszont az elől sem lehetett elzárkózni, amit öfelsége mondott: „én sértetlenül fenntartom a nemzet jogait, de ép úgy megkövetem a nemzettől is, hogy a

felsőjogokat ne iparkodjék megcsorbítani.” Kossuthnak az önálló bankra vonatkozó követelése pedig a nemzetnek olyan élő, soha kétségbe nem vont, minden alkalommal megerősített joga, melyet az 1867-iki kiegyezés óta kivétel nélkül minden kormányunk, még báró Fehérváry is s velük együtt öfelsége minden alkalommal elismert.

És mit tett a 67-es Andrassy, az ő hasonlíthatatlanul hátrányosabb — s viszont miként járt el Kossuth Lajosnak a fia, a függetlenségi eszmék leg-hivatottab vezére az ő hasonlíthatatlanul előnyösebb helyzetében?

Andrassy nem állt a pártja elé azzal, hogy katonai követeléseinket elérni „lehetetlen”, tehát „ne menjünk neki a falnak”, mondjunk le róluk. Hanem a kilenc hónapon át ugyszólván hetenkint ismétlődött audienciák után is megmaradt amellett, amit — mint minimumot — első ízben kért és mikor öfelsége nem is az egész kérelmet, hanem annak csak egy részét visszautasította, tisztelettel félreállt, hadd kísértse meg más ezen a redukált alapon a kibontakozást.

Ha Kossuth Ferenc csak annyit tett volna, mint Andrassy: akkor Wekerle nem a folytonos ingadozást, az alkudozást, a leszerelés lehetőségét, hanem hajthatatlan akaratot s e mögött — az önálló bank 67-es híveivel együtt — körülbelül 300 főnyi képviselőt látott volna — és akkor — bizony elmaradtak volna azok a hetenkénti bécsi sugdosások!

De most már — mondhatják — ezt visszacsinálni nem lehet. Most már itt van a király ellenkezése; azzal számolni kell.

Valóban, számolni kell. Deák Ferenc is számolt 1861-ben, mikor hat esztendeig várt, míg a rosszul informált király helyett a jól informált királyt megtalálhatta.

Most nem is ez a rosszabbik eset forog fenn. Most csak arról van szó, meggyőzni ő felségét, hogy amit neki annyi sok tanácsosa, köztük a leghűségesebb, akiben valamennyinél jobban bizott, báró Fehérváry, mint nem károkat, mint általa elfogadhatót hozott javaslatba, az a vélemény a helyes és nem annak az egy miniszternek a szava, aki előbb az önálló bank vagy legalább a szabad kéz, később pedig a bankközösség mellett tört előtte lándzsát, akinek szava tehát már e miatt az ellentmondás miatt sem jöhet figyelembe.

A kérdés tehát nem az, amit a cikkíró említ, — a kérdés feltétlenül

és kizárólag az, hogy a királyi ellenkezéssel szemben az-e a helyes eljárás, amit Deák Ferenc követett, aki várt hat esztendeig, de nem mondott le a nemzet jogairól, hanem végre is kivívta azokat, — vagy a Kossuth Ferenc eljárása, aki behódolt a bécsi akaratnak, alku tárgyává tette a nemzet jogait, lemondott a „sok”-ról még mielőtt a „kevesebb”-et megkapta volna és aztán nem kapott — semmit.

Igaz-e, amit Deák Ferenc mondott, hogy a nemzet jogai nem a képviselők tulajdonát képezik, amely fölött szabadon rendelkezhetnek, amelyről tehát lemondaniok is szabad?

Igaz-e, hogy az önálló bank és az önálló vámterület a nemzetnek ilyen elő, számtalan törvényben biztosított joga, melyről tehát a képviselőknek lemondaniok semmi körülmények között nem lehet, mert az nem az ő tulajdonuk, hanem a nemzeté s mert „amit erőszakkal elvesznek tőlünk, az visszaszerezhető, de amiről a nemzet önkénynt mond le, az örökre elveszett?”

Ha mindez igaz, pedig kétségtelenül igaz, szabad-e mást tennünk, mint amit Deák Ferenc tett, hogy a nemzet elő jogát fel nem adjuk, arról le nem mondunk, mert az nem a mi tulajdonunk, hanem várunk, amíg vagy megváltoztatják a jó tanácsadók a király véleményét a mi javunkra, ép úgy, amint már egyszer a rossz tanácsadó megváltoztatta a mi hátrányunkra, vagy elveszik tőlünk a jogot erőszakkal, a mint elvették már százszor, de soha sem úgy, hogy azt később vissza ne szereztük volna.

Várunk úgy, ahogy Deák Ferenc várt — sokkal rosszabb körülmények között, mint amilyenekben most van Magyarország.

Deák Ferenc bizonyára nem volt forradalmár és nem akarta nemzetét katasztrófába vinni. Esze és előrelátása is volt annyi, mint Kossuth Ferencnek, de volt abban az irányban is, hogy ha a nemzet bármilyen ellenkezésre is lemond a jogáról akkor, mikor azt érvényesítenie kellene, azt soha többé vissza nem kapja, de ha erőszakkal veszik el tőle, annak az erőszaknak előbb vagy utóbb, de vége szakad és a nemzet ismét jogaihoz jut.

Engedtessek meg nekünk, hogy *annyira* forradalmárok, mint a király leglojálisabb tanácsadója, Deák Ferenc volt, mi is lehessünk s ne arra használjuk fel a 48-as lobogót, mint Kossuth Ferenc, hogy annak árnyékában még a 67-iki kiegyezés által biztosított jogainkat is feladjuk, hanem azzal a törvénytisztelettel, de azzal a kitartással is, melynek útját Deák Ferenc jelölte ki, küzdjünk programunknak a 67-es pártokéval is közös, a törvényhozás összes faktorai által is számtalanszor elismert és biztosított részeért: az önálló bankért az önálló vámterületért.

-f.

A „Troubadourok” estéje.

Karneval nagyherceg birodalmának hű alattvalói mélyeség hódolattal üdvözölték őfensége uralmának beköszöntését. A zombori „Troubadourok” szin pompás és drága

ékkövekkel kirakott arany koronával fogadták és fényes ünnepség keretében koronázták meg.

Ritka szép virágesoportozatokkal, exotikus növényzettel és drága szőnyegekkel gazdagon díszített teremben gyűltek össze a fiatal, üde és bájos leányok és szebbnél-szebb asszonyok, kik tündököltek a csillárok vakító villanyfényében és várták a nagyszerű ünnepség megindulását.

Karneval herceg őfensége örömteli szívvel gyönyörködött rajongó hódolóinak táborában és szomorú levertséggel látta dicsőséges táborának hiányosságát.

Mindamellett bőségesen szórta közéjük az aranyos derűt, a pajkos vidámságot és bohó jókedvet, melyet rajongói felfogtak. Elűzte onnan a nehézkes gondolatokat és nyomasztó gondokat, azután pedig nyomtalanul eltűnt.

A táncoló párok teljesen átengedték magukat a lágy, ringató melódiák árjának és szerelmesen suhantak végig a sima parketten. Fáradhatatlanul és kimeríthetetlenül táncoltak a csárdás tüzes és lázasan gyors ütemeire.

Olyan volt ez az ünnepség, mint az álom, melyből csak akkor ébredtünk fel, midőn a fenséges reggel átható világossága legyőzte a vakító és erőteljes villany fényét.

Bárd.

A jelen volt urasszonyok és urleányok névsora a következő:

Leányok: Vojnits Ilonka, Vojnits Jucika, Thurszky Margit (Budapest), Karsay Ilonka, Zombori Erzsike, Stverteczky Ilonka, Kollár Margit, Balázs Juliska, Kekezovits Piroška, Kekezovits Aranka, Gerich Emy (Petrőc), Traub Margit, Halász Magda, Vértesi Beba, Jusits Margit, Apezy Erzsé, Ratkó Babi, Jovánovits Leona, gróf Bombelles Etelka (Vajszka), Huck Mariska (Hódság), Bászler Annuska (Hódság), Huck Karola (Hódság), Matzitz Margit, Halm Angella, Predragovits Lina, Mayer Margitka, Seidl Kató (Ujverbász), Turbók Vilma (Szabadka), Szakáll Margit, Szaich Irma (Káty), Mikosevits Adrienne, Heller Olga (Órszállás).

Asszonyok: Vojnits Istvánné, Thurszky Jánosné (Budapest), Jablonszky Miklósné, Lánczok Antalné, Bidló Antalné, Wolf Vendelné, özv. Teller Zsigáné, Margalits Izabella, Margalits Edéné, Kollár Amália, Zombori Lajosné, Stverteczky Aladárné, Traub Józsefné, Kekezovits Istvánné, Kekezovits Mátyásné, Komáromy Gyuláné, dr. Malesinek Emilné, dr. Gerich Edéné, Vojnits Pálné, Szauer Pálné, Kobek Béláné, Marosi Ferenéné, Tomcsányi Aladárné, Frusa Józsefné, Alföldy Lászlóné, Halász Dávidné, Tarczay Istvánné, Jusits Antalné, Apezy Mihályné, Raffay Ferenéné, Ratkó Zsigáné, dr. Jovánovits Józsefné, Késmárky Béláné, gróf Bombelles Alajosné, Matzitz Gusztávné, Bászler Jánosné, Halm Ervinné, Predragovits Szilárdné, Seidl Ferenéné (Ujverbász), Mayer Nándorné, Inhoff Józsefné, özv. Rudits Mihályné, Werner Hugóné, Szaich Gyuláné (Káty), dr. Mikosevits Kanutné, dr. Falcione Árpádné, dr. Gaál Istvánné, Heller Józsefné (Órszállás), dr. Franc Zoltánné, Janovich Gyuláné, dr. Janovich Miklósné (Oravica), Eperjessy Béláné, özv. Trischler Ferenéné, Hermeicz Józsefné, Blumenthal Károlyné, Wundszám Ida, Kohut Henrikné, Kohut Kálmánné, dr. Szűcs Józsefné (Köszeg), Samarjai Gézáné.

Felülizettek: Fernbach Péter 200 kor., gróf Chottek 20 kor., Fernbach Károly 50 kor., özv. Fratricsevitsné 3 kor., Henneberg

Sándor 20 kor., Matkovits Béla 25 kor., Molnár Károly 50 kor., Margalits Ede 20 kor., kalocsa érsek 10 kor., Törley József 20 kor., Budai Gerő 50 kor., Schlieszer Sándor 4 kor., Tury Antal 3 kor., Szemző István (Kerény) 10 kor., Szondy Mátyás 20 kor., dr. Kollár Győző 5 kor., Csaplár József 2 kor., Vojnits István 20 kor., Prokópy Imre 6 kor., Juray R. (Baja) 10 kor., Gräber Ede (Szond) 20 kor., Turszky János (Budapest) 10 kor., Zátanyi Dezső 20 kor., Ambrozovits Emília 5 kor., Salapáty (Veprőd) 3 kor., Jovánovits Leonka 10 kor., N. N. 2 kor., Obilies Márk 5 kor., Kováts L. (Kerény) 1 kor., Rattkó Zsigáné 4 kor., Alföldy Gedeonné 20 kor., Késmárky Béla 20 kor., Bors Viktor 5 kor., Falcione Árpád 50 kor., id. Janovits Gyula 5 kor., dr. Gaál István 4 kor., Gözon Béla 2 kor., Szemző Gyula 40 kor., Berecz R. (Gombos) 5 kor., Szalay Zsigmond (Gádor) 5 kor., Fülöp Gyuláné 5 kor.

H I R E K.

Kinevezés. A m. kir. igazságügyminiszter vezetésével megbízott miniszterelnök Csorba Sándor újvidéki törvényszéki joggyakornokot a titeli járásbíróshoz jegyzővé nevezte ki.

Áthelyezések. A m. kir. igazságügyminiszterium vezetésével megbízott miniszterelnök dr. Bernhardt Károly szabadkai törvényszéki betétszerkesztő bírót a malackai, Ujvári Béla nyirbatori járásbíróshoz betétszerkesztő bírót a kulai, Nadányi Andor nyirbatori betétszerkesztő telegkönyvvezetőt a bácsalmási, Heimann József szabadkai törvényszéki telegkönyvvezetőt a miavai és végül Rónai Károly bácsalmási járásbíróshoz telegkönyvvezetőt pedig a vagujhelyi járásbíróshoz helyezte át.

Választás. Váry Lajost a kulai róm. kath. iskolához a napokban tanítóvá választották meg.

Nyugdíj- és rokkantegylet Jánoshalmán. A magyarországi munkások rokkant és nyugdíjegyletének 292 ik fiokpénztára vasárnap tartotta meg Jánoshalmán alakuló közgyűlését. A gyűlésen megjelent Katits Antal központi igazgató Budapestről. A gyűlés a város házában d. u. 3 órakor kezdődött Kopeckzy Győző jegyző hatósági megbízott jelenlétében. Jelen volt 50 tag és számos érdeklődő. Katits igazgató másfél órában át fejtegette a legnagyobb érdeklődés mellett az intézet hasznos és humánus voltát, ami után egyhangulag nagy lelkesedéssel kimondatott a megalakulás s legott megválasztották a tisztikart is. A választás eredménye ez: védnök lett Klanszky Ferenc apát-plébános, elnök Török Ferenc tanító, alelnök Szuhanc István földbirtokos, jegyző Lakó Gusztáv tanító, pénztárnok Faddy Mihály földbirtokos, ellenőrök: Dági András földbirtokos, Jelenics János kovácsmester és Holács Gábor kereskedő. A választmány tagjai lettek: ifj. Martinek József, ifj. Faddi István, Somogyi Márton, Mészáros Sándor tanító, Horváth Gyula s. l. elkész, Kender János, Ferenzi Imre, Reinholz Károly, Ságodi Imre, Parner Ferenc, Kovács István, Binezki Béla. Választmányi póttagok: Lovrity János, Varga Ferenc, Faddi Ferenc. — Az egylet megalakításának kezdeményezője Török Ferenc tanító volt, ki lelkes és agilis közéleti tevékenységének újabb szép tanujelét adta.

Áthelyezés. A m. kir. igazságügyminiszter vezetésével megbízott miniszterelnök dr. Ajváz Bogdan titeli járásbíróshoz jegyzőt hason minőségben a sátoraljauhelyi törvényszékhez helyezte át.

Fiatalkorok védelme. A zombori ügyvédgyűlés választmánya az új törvény által előírt fiatalok védelme ügyben megválasztotta a kirendelt védőket a következőkben: dr. Lallosevits, dr. Pataj, dr. Gál, dr. Masi-revits, dr. Poór, dr. Strasser, dr. Késmárky. Ugyanezeket küldötte ki a Patronage Egyesület szervezésének előkészítésére.

Népgyűlés a választójogért. A zombori szocialisták a titkos választójogért népgyűlést és tüntető felvonulást tartanak. A népgyűlést vasárnap délelőtt 10 órakor tartják meg és azon Bácska összes szocialista szervezete képviselteti magát.

A tüdővész pusztítása. A m. kir. belügyminiszter legújabb jelentése szerint 1909. évi augusztus havában a magyar birodalomban összesen 4933 egyén halt meg gümőkórban. E számban Bács-Bodrog vármegye 133, Zombor 10, Baja 8, Szabadka 33 és Ujvidék 11 halálesettel szerepel.

Áthelyezés. A kultuszminiszter Brenner Antal mezőkövesi állami elemi iskolai igazgató-tanítót az apatini állami elemi iskolához helyezte át.

Hangverseny. A Zombori Szerb Egyházi Daltársulat január hó 13-án Csavojác Paula, Csavojác János, dr. Németh Arthur és Tomcsányi Aladár közreműködésével a Szerb Olvasókör helyiségeiben hangversenyt rendez. Műsor: 1. Binyicski: „Mi atyánk.” Énekli a Szerb Egyházi Daltársulat vegyes kara. 2. Beethoven: „Fidelio.” Hármás, éneklik Czveits Zsófia, Vojkits Milana és Czveits György, zongorán kíséri Vujits Szmylka. 3. Csajkovszki: „Legenda.” Énekli a Szerb Egyházi Daltársulat vegyes kara. 4. Tollinger: „A rózsák.” Énekli Czveits Zsófia, zongorán kíséri Dada Jovánka, gordonkán dr. Németh Arthur, harmóniumon Czveits György. 5. Binyicski: „Lángoljon szívünk.” Énekli a Szerb Egyházi Daltársulat vegyes kara. 6. Gaál: „Orosz dalok.” Előadják: hegedűn Csavojác János, zongorán Csavojác Paula, gordonkán dr. Németh Arthur, harmóniumon Tomcsányi Aladár. A hangverseny után tánc. Belépti jegy személyenként 2 korona. Kezdeté este 8 órakor.

Fehérnemű tanfolyam. A Fernbach Károlyné védnöksége alatt működő zombori házi ipari szövetkezet által fenntartott női ipariskola alig fejezte be ruhaszabászati tanfolyamát, már ismét sorompóba lép, hogy a szegénysorsú leányoknak és asszonyoknak új kereseti ágakat teremtve, megélhetésükre módot nyújtson. Ugyanis folyó évi január hó 15-ikével fehérnemű készítési (rajzolás, szabás, varrás) tanfolyamot nyit, amely teljesen ingyenessé a jelentkezőknek csupán 3 korona beiratási díjat kell fizetni. A tanfolyam 10 hétig tart s hetenként kedden, csütörtökön és szombaton délután 3—5 óráig lesz előadás. Beiratkozni lehet naponta délelőtt 8—1 óráig a női ipariskolában (Zrínyi-utca).

Közgyűlés. A tiszakálmánfalvai r. kath. olvasókör e hó 8-án tartotta meg évi rendes közgyűlését Milla Imre plébános elnöklete alatt. A közgyűlésen három új választmányi tagot választottak s egyben elhatározták az alapszabályok részleges módosítását, amennyiben a tagsági díj évi 4 koronában állapított meg, továbbá ezentúl a kör tagjai másvallásuak is lehetnek 10%-ig. A körnek mindenkor elnöke az ottani r. kath. lelkész.

Közgyűlés. A zombori első önkormányzó szövetkezet 1910. január hó 23-án délelőtt 10 órakor tartja rendes évi közgyűlését az egyet hivatalos helyiségében. A XXV. ciklus kiíratása folyó hó 25-én kezdődik. Az idei osztalék minden részlet után 16 korona.

Műkedvelő előadás Bezdánban. A bezdáni kath. legényegylet január hó 23-án saját helyiségében házalapja javára táncvivalommal egybekötött zártkörű műkedvelői előadást rendez. Színre kerül: Almási Tihámér: A ló leány című három felvonásos népszínműve. Közreműködnek: Osztrogonácz János, Braun Mariska, Horváth János, Pinkert Mariska, Zimmermann János, Pfaff Mihály, Eichner Honka, Németh Juliska, Pinkert Mihály, Spielvogel Aranka, Haba Lajos, Berlekovits József, Hetzl József, Váradi Antal, Nebl Gáspár, Nyáray Rózsika, Horváth Annuska, Tallós Mariska, Flesz Franciska, Nyárai Mariska. — Beléptidij személyenként: körszék 1 kor. 60 fil., zártszék 1 kor. 20 fil., állóhely 1 kor. Kezdeté pont fél 8 órakor. Az előadás után tánc lesz.

Nyugalomba. Ehmán Ferenc apatini állami tanító 27 évi működése után nyugalomba vonult.

Uj megyebizottsági tag. Csonoplyán Hegger József takarékpénztári igazgatót nagy szótöbbséggel megyebizottsági taggá választották.

Utazási kedvezmény iparosoknak. A budapesti technológiai iparmuzeumban mult évi december hó 9-én megnyílt bőr- és cipőipari kiállítás megtekintésének megkönnyítése céljából a kereskedelemügyi miniszterium az ötös csoportokban együtt utazó iparosok, segédek és tanoncok részére azt a kedvezményt engedélyezte, hogy úgy az oda-, mint a visszautazásra a II. kocsiosztályban egy-egy III-ad osztályú jeggyel, a III-ad osztályban pedig egy-egy III-ad osztályú féljeggyel utazhatnak. Ezen kedvezményes jegyek csak a személy- és vegyesvonatokra érvényesek. A kedvezményes jegyek váltására szolgáló igazolványok a szegedi kereskedelmi és iparkamarától kérendők.

SZÍNHÁZ.

A szokásos jutalomjátékok ezen színházi szezonban elmaradnak s közönségünk azon része, mely lelkesedik a színeszet iránt és kedvenceiért, nem válhatott el tőlük anélkül, hogy szeretetének és becsülésének egy kiváló ünnepség keretében nem adott volna kifejezést.

Ilyen ünnepség volt szombaton a **Liliom** második előadásán, amelyen a nagyközönség kedvenceit, Hevesi Mariskát és Gusztikát, a kiváló művész testvérpárt lelkesen ünnepelte. Tapssal, virággal, kihívásokkal és zajos ovációkkal halmozta el.

Vasárnap pedig a színtársulat szoubrette primadonnája, Mezei Margit részesült hasonló ünnepségben.

Carmen. Bizet szindus és pompás melódiájú operáját adták kedden, Fodorné Aranka, a m. kir. operaház művésznőjének közreműködésével. A színház zsufozásig megtelt. Számosan jegyhez sem jutottak s úgy a kiváló művésznő jeles alakításában nem gyönyörködhetek.

A vendégművésznő gyönyörű bársonyos, lágy és behizelgő alt hanggal rendelkezik, melynek felhasználásában biztos és tökéletes. Énekelőadása művészi.

Játéka kifejező, karakterisztikus és erősen drámai erejű. Carmen bizarr és nehéz szerepét megkapó bravúrral játszotta meg. Közönségünk zajos ovációban részesítette és felvonások után gyakran szólította a kárpit elé.

Mellette nagy sikere volt Kaposi Józsnak, ki fényes szopránját és énektudását csillogtatta. Nagy áriája után hatalmas tapsviharban volt része. Kötő volt Ladiszlay, ki először jutott tehetségének és kvalitásának megfelelő szerephez. Ezen alakításával rehabilitálta jó hírnevét, melyet az igazgató helytelen szerepbeosztással rongált el. Szélesen, szenvedélyvel és lelkesen énekelte el a bevonulási indulóját, melylyel hosszasan tartó tapsot aratott. Jót nyújtott Tihanyi a hadnagy szerepében. Kis, de jelentős szerepet alakítottak Mezei M., Lányi Edith és Solymosi.

Toronyi a harmadik felvonásban teljesen berekedt és Don Jozét azután csak markírozta. Nem ártana megtanulnia a hanganyag gazdaságos elosztását és annak eredményes felhasználását. Egyes jelenetekben könnyelműen dobálódzott erőteljes és fényes hangjával, amely azután megboszulta magát, meg-

tört és kimerült. Az ének és zenekar egyes helyeken kifogástalanul működött, amelynek betanítása a karmester érdeme. *Bárd.*

Közgazdaság.

Herések, lucernások javítása.

A herések gipszezése ezelőtt mintegy ötven évvel jött divatba s különösen az 1880-as és 90-es években a gipsz használata általánosan el volt terjedve. Ma azonban meglehetősen feledésbe ment volna ez az eljárás, ha a reklám időközönként fel nem ujtaná a dolgot s nem terelné rá a figyelmet. Pedig a gipszet manapság nem lehet lucernások, löherések feljavítására ajánlani, mert trágyaereje nincs s a növények legfeljebb oly minimális mennyiségben használják fel, aminő mennyiségben azt a talajban amogy is feltalálják s ha mutatkozik is itt-ott termésközpontok hatása, — ami nagyon bizonytalan — azt nem saját táperejének, tápláló hatásának köszönheti, hanem annak, hogy a talajban foglalt tápláló anyagokat oldhatóvá teszi s így tulajdonképpen zsarolja a talajt. Ha tehát egyes esetekben pillanatnyi előny van is, az mindenesetre csak a lucernát vagy löherét követő növény rovására fog menni. Meszet vagy gipszet ma már csak a bérlo használ, mielőtt a bérletet elhagyja, amikor ki akarja venni a földből azt a termőerőt, melyet az előző években oda elraktározott.

A mi viszonyaink között annál kevésbé lehet hatást várni a gipsztől, mert az csak jó erőben levő, gazdag talajokon fejtheti ki talajt zsaroló hatását, ott is csak abban az esetben, ha kellő nedvesség áll rendelkezésére. Már pedig a gazdák nem azért akarják megjavítani lucernáikat vagy löheréseiket, mintha azok talaja gazdag volna, hisz akkor a löherés sem szorulna javításra, hanem éppen azért, mert a talaj szegénysége miatt a rajta levő növényzet silány. Az ilyen talajt pedig csak igazi táplálóanyaggal lehet megjavítani, olyannal, mely a növényzetnek igazán táplálékul szolgál. Ennek is könnyen oldódónak kell lennie, ellenkezőleg nagyon sokára fog lehatolni a mélyen fekvő gyökérzethez s így meglehet, hogy hatását nem a lucerna fogja élvezni, hanem csak az utána következő növény. Egyedül a szuperfoszfát, ez a gyorsan oldódó foszfortrágya az, amelynek alkalmazásával a kiélt lucernásokat és löheréseket megjavítani lehet.

Igaz ugyan, hogy sokkalta célszerűbb az ilyen pillangós virágu kaszálók létesítése alkalmával nemcsak a talajt kitünően előkészíteni, de azt oly erősen meg is trágyázni, hogy a növényzet mindvégig elegendő táplálékhoz jusson. Ha azonban ez meg nem történt s ennek következtében a növényzet idő előtt elgyöngült, nincs más mód, mint kat. holdanként 200 kgr. szuperfoszfátnak kiszórásával a helyzetet javítani. Ha lehetséges, a kiszórást eszközöljük még a tél folyamán, ha nem, kora tavasszal, de akár úgy, akár így, a legfontosabb dolog, hogy a kiszórást megelőzőleg, minél jobban hasogattassuk meg eles boronával a talajt, hogy egyrészt friss sarjadásra serkentsük a gyökérzetet, másrészt a szuperfoszfát részére megnyissuk a talajt, hogy könnyebben, jobban hatolhasson abba bele. Ezen eljárással 2—3 évre terjedő nagyobb terméshozamokat érünk el, melyek busásan megtérítik a befektetett műtrágya árát.

HIRDETÉSEK.

Ferenc-csatorna r. t. műszaki igazgatósága.

91/1910. sz.

Hirdetmény.

A Ferenc-csatorna műtárgyainak 1910. évben eszközlendő fentartási munkákhoz szükséges fa és egyéb építési anyagok szállítására ezennel nyilvános versenytárgyalást hirdetek.

A szállítandó fontosabb anyagok a következők:

- 207.02 m³ vörös erdei fenyő gömb szálfá,
102.592 „ fehér fenyő gömb szálfá,
46.168 „ luc fenyő palló,
7.125 „ széldezska,
59.025 „ tölgy palló 8 és 5 cm. vastag,
15.632 „ faragott gerenda tölgy,
1185 kgr. carbolineum,
430 „ kátrány,
410 „ Bessemer olajfesték stb.

Részletes szállítási föltételek és anyagkimutatás alulírott nál megszereshetők.

Zárt, lepecsételt ajánlatok alulírottához legkésőbb **foljó évi január hó 25-éig** beenyújtandók.

Kissztapár, 1910. január hó 7-én.

2-1 **Heincz Albert,**
2-2-1 műszaki igazgató.

3016/végreh. 1909. szám.

Arverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. e. 102., illetőleg az 1908. évi XLI. t. e. 19. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a zombori kir. járásbíró 1909. évi Sp. II. 215/3. sz. végzése következtében dr. Thurszky Zsiga zombori ügyvéd által képviselt Zomhor szab. kir. város javára 1000 kor. s járulékal erejéig 1909. évi július hó 24-én foganatosított kielégítési végrehajtás utján lefoglalt és 2406 koronára becsült következő ingóságok, u. m.: butorok, szálloda berendezése nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a zombori kir. járásbíró 1909. évi V. 1398/6. számú végzése folytán 1000 korona tőkekövetelés, ennek 1909. évi május hó 1-ső napjától járó 8% kamatai és eddig összesen 126 korona 80 fillérben bíróilag már megállapított költségek erejéig Zomborban posta-utca 2. sz. leendő eszközésére 1910. évi január hó 24-ik napjának délelőtti 9 órája határidőül kitézetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatalnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t. e. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett a legtöbbet ígérőnek szükség esetén becsáron alul is el fogják adatni.

Zomborban, 1910. évi január hó 6. án.

5-1 **Styrum Mór,**
kir. bír. végrehajtó.

MEGHIVÓ.**A „Zombori Iparosok Önszegélyző Szövetkezete“****foljó évi január hó 23-án délután 2 órakor**

o o o

saját hivatalos helyiségében

o o o

rendes közgyűlést

tart, amelyre a szövetkezet tagjai ezennel tisztelettel meghívattak.

A közgyűlés tárgyai:

1. Közgyűlési elnök választása.
 2. Igazgatói jelentés az elmúlt év üzleti eseményeiről.
 3. Az 1909. évi zárszámadás és mérleg, továbbá a felügyelő-bizottság jelentésének bemutatása és ezzel kapcsolatban a felmentvény megadására vonatkozó határozathozatal.
 4. Igazgatósági javaslat a tiszta nyereség felosztására vonatkozólag.
 5. Igazgatósági javaslat a szövetkezet tisztviselőinek és szolgálójának javadalmazása, továbbá a jutalmazások tárgyában.
 6. A kilépő XI. évtársulat felszámolására 6 tagu bizottság kiküldése és ennek jelentése.
 7. 12 igazgatósági rendes, 6 igazgatósági pót- és 3 felügyelő-bizottsági tagnak megválasztása.
 8. A közgyűlési jegyzőkönyv hitelesítésére 2 tagnak kiküldése.
 9. Indítványok.*)
- Kelt Zomborban, 1910. évi január hó 9-én.

Krizmanits Imre,

igazgató.

3-1

* Indítványok csak az esetben tárgyalatnak, ha azok az alapszabályok 43. §-a szerint legalább 3 nappal a közgyűlés előtt írásban beadattak.

Vagyon.**Mérleg-számla 1909. évi december hó 31-én.****Teher.**

Pénztár számla	2082 36	IX—XIV. évtársulatok törzs- betétei	431165 —
Váltó tárcsa	302761 70	IX—XIII. évtársulatok nyere- mény tartaléka	28457 55
Előleg kötvény	71541 —	Átmeneti kamat	3494 50
Takarekpénztárban	37190 41	Tartalékalap	1386 66
Ingatlan számlán	78049 59	Háztulajdonosok számlán	559 29
Felszerelés számlán	1000 —	1 Hitelező	4119 99
Hátralékos kamatszámán	2248 10	1909. évi nyereség m. egyenleg	26281 75
Vegyés adósok	591 58		
	495464 74		495464 74

Veszteség.**Nyereség- és veszteség-számla 1909. évi december hó 31-én.****Nyereség.**

Felszerelésből leírás	204 90	Kamatjövedelem	24118 94
Adó	2292 67	Háztulajdonosok jövedelem	7042 76
Háztulajdonosok költségei	236 89	Beíratási díjban	1040 80
Tiszti és szolga fizetés	2360 —	Késedelmi fillérekben	424 67
Napibiztosok díjai	530 —	Váltódíjak	38 90
Üzleti költségek	759 86		
1909. évi tiszta nyereség m. egyenleg	26281 75		
	32666 07		32666 07

Zombor, 1909. évi december hó 31-én.

Eckert László s. k.,
könyvelő.**Krizmanits Imre** s. k.,
igazgató.

Jelen veszteség- és nyereség-számlát, valamint a vagyonmérleget megvizsgáltuk, a fő- és segédkönyvekkel összeegyeztettük és mindenben helyesnek találtuk.
Zombor, 1910. évi január hó 5-én.

Czettl Dezső s. k., **Kollár József** s. k., **Mayer István** s. k., **Spanyol József** s. k., **Pártos Samu** s. k.,
felügy. biz. tag. felügy. biz. tag. felügy. biz. elnök. felügy. biz. tag. felügy. biz. tag.

Hirdetések felvételnek
a legolcsóbb árak mellett
LAPUNK KIADÓHIVATALÁBAN
Erzsébet-körút 13. sz. alatt.

Kerestetik

május 1-ére 6-7 szobás
modern lakás. Ajánlatok

„Hivatal és lakás“

jelige alatt a kiadóba
küldendők. 4-3-1